

SECRET

DECLASSIFIED AND RELEASED BY
CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY
SOURCE METHOD EXEMPTION 3B2B
NAZI WAR CRIMES DISCLOSURE ACT
DATE 2007

30 October 1967

AECASSOWARY/2's COMMENTS ON BUKOVYNA AND BESSARABIA

Translation

Northern Bukovyna, which makes up the Chernovetska Oblast of the UkSSR, and southern Bessarabia, which is part of the Odessa Oblast of the UkSSR, were incorporated into the Ukrainian SSR in August 1940, as the result of an ultimatum proposed by the USSR to Rumania and which the latter accepted.

The ethnical makeup of Chernovetska Obl., based on the population in that area in 1959, was as follows: In thousands - Ukrainians, 518.1; Rumanians, 79.7; Moldavians, 71.6; Russians, 51.2; Jews, 42.1; Poles, 6.0. Odessa Oblast: Ukrainians, 1.1 million; Russians, 440.3 thousand; Bulgarians, 153.1; Moldavians, 125.0; Jews, 121.3; Gaugazi, 21.7; Byelorussians, 10.0

There are about 100,000 Ukrainians living in Rumania. Official statistics show the number to be 65,000. According to information received from a Soviet source on 19 October 1966, strong efforts are being made to Rumanianize Ukrainians living in Rumania.

The Soviet press and government referred to the incorporation into the Ukrainian SSR in 1940 of northern Bukovyna and southern Bessarabia (Akermans'kyi and Izmayil's'kyi districts) as a historical act of justice, because it involved territory populated by a majority of Ukrainians. Ukrainians wholeheartedly supported the government of the USSR in this act. Ukrainians consider northern Bukovyna and the above-mentioned area of Bessarabia as an organic part of its ethnographic territory.

Comments made in the international press concerning Rumanian attempts to take back northern Bukovyna and southern Bessarabia were looked upon in the Ukraine as an experimental balloon on the part of Communist Rumania and as a manifestation of Rumanian imperialism. There still exists in the Ukraine resentment toward Rumania as a result of the attitude of

SECRET

Original
E SB from
5 in
16

SECRET

-2-

Rumania toward the Ukrainian minority during the period between WWI and WWII and also because Rumanians took advantage of the support of Hitler's Germany and annexed to Rumania the northwestern part of Ukrainian territory, including Odessa, - the so-called Transnistria.

The Soviet press in the Ukraine has never commented directly concerning the pretensions of Rumania. There were, however, indirect reactions, i.e., reminders in the press that the territories in question today are an integral part of the Ukraine and that the Ukrainian people have the Soviet Government to thank for this. There also are articles about how the Rumanians oppressed the Ukrainian minority. In one of the most recent articles on this topic, the following is said:

"During many years Austro-Hungarian and Rumanian usurpers suppressed the development of this naturally rich country. It was destined for the role of an agrarian-raw material gain of the colonizers. The unbearable situation of the workers of the country was compounded by national suppression. The occupiers conducted a policy of forced Rumanianization of the Ukrainian and Moldavian population. They said that in northern Bukovyna there are no Ukrainians, but there are 'Ukrainian Rumanians', who must be converted to the Rumanian nation. One of the first acts of the occupiers in the country was to forbid the Ukrainian language. Already in 1927/28, there were no Ukrainian schools open during the school year..... An act of historical justice took place in June 1940, when the Red Army, on orders from the Soviet Government, crossed the Dniester and liberated the workers of Bukovyna from foreign bondage and bourgeois-landlord rule. The people of northern Bukovyna were willfully united with their mother - the Ukrainian SSR."
(I.M. Kravchenko, Sec'y of the Chernovetska Obkom CPU, "Sotsiyalystychna Perebudova Ekonomiky Radyanskoyi Bukovyna" / Rebuilding of the Socialist Economy of the Ukrainian Bukovyna, Ukrainian Historical Journal, No. 8, August 1967, pp. 11-18.)

Unofficially, the Soviet regime also is taking advantage of Rumanian pretensions to show Ukrainians that they have to stick with Russia because only she can guarantee the future boundaries of the Ukraine, and without her help, other neighbors of the Ukraine, particularly Rumania, will try to usurp a portion of Ukrainian lands.

SECRET

SECRET

-3-

In spite of their anti-Communist tendency, all Ukrainian emigres are undivided in their estimation of Rumanian pretentions. The emigres are in favor of leaving present borders as they are. They consider the annexation of norther Bukovyna and parts of southern Bessarabia a justified act, and consider Rumanian pretentions as unfriendly to the Ukraine.

SECRET

Буковина і Басарабія

I. Північна Буковина, що творить тепер Чернівецьку область Української РСР і частина полудневої Басарабії, що входить в склад Одеської області УРСР, були прилучені до УРСР в серпні 1940 року, в результаті ультиматуму, що його поставив уряд СРСР урядові Румунії, і який уряд Румунії прийняв.

Етнічний склад Чернівецької області, на підставі перепису населення в 1959 р., такий: українці - 518.1 тис., румуни - 79.7 тис., молдавани - 71.6 тис., росіяни - 51.2 тис., євреї - 42.1 тис., поляки - 6.0 тис. Населення Одеської області: українці - 1.1 міль., росіяни - 440.3 тис., болгари - 153.1 тис., молдавани - 125.0 тис., євреї - 121.3 тис., гагаузи - 21.7 тис., білоруси - 10.0 тис.

В Румунії проживає ок. 100 тис. українців, на підставі офіційної статистики - 65 тис. Українське населення в Румунії є під сильним тиском румунізації /пор. Інформація з 19 жовтня 1966/.

II. Прилучення Північної Буковини і частини полудневої Басарабії /Аккерманський, Хотинський і Ізмаїльський повіти/ до України в 1940 році, советський уряд і преса коментували як акт історичної справедливості, тому, що йшлося про терени, які в гнітучій більшості були замешкалі українцями. Якщо йдеться про тодішню і теперішню ставлення українського народу до цього акту ~~у~~ уряду СРСР, то він знайшов ^{його} ширшу підтримку. Українці вважають Північну Буковину і згадану частину Басарабії органічною частиною своєї етнографічної території.

В Україні коментували ~~як~~ згадувані в міжнародній пресі претензії румунського уряду відібрати назад Північну Буковину і частину південної Басарабії, як ~~як~~ пробний баллон комуністичного уряду Румунії та як вияв румунського імперіялізму. В Україні досі існує ресентимент до румунів з огляду на екстермінаційну політику Румунії до української меншості між двома світовими війнами та з огляду на те, що під час війни румуни скористали з підтримки гітлерівської Німеччини і приєднали до Румунії полуднево-^{західну} частину української території включно з Одесою - т.зв. Трансністрія.

Советська преса в Україні ніколи ^{прямо} не коментувала з приводу погосл про претензії румунів. Були натомість посередні реакції, себто пригадки в пресі про те, що згадані території є сьогодні складовою част

нею України, та що це завдячує український народ політиці радянськ
го уряду. Є також статті про те як румунні гнобили українську меншіс
ту однієї з найновіших ж статей цього типу пишеться м.ін. так:

"Протягом багатьох років австроугорські і румунські загарб
ки думали розвиток цього багатого за своїми природними умова
ми краю. Він був приречений на роль аграрно-сировинного при
датку колонізаторів... Нестерпне становище брудящих країв до-
повнювалося тяжким національним гнітом. Окупанти проводили
політику примусової румунізації українського і молдавського
населення. Вони твердили, що в Цивільній Буквині, мовляв,
немає українців, а є "українські румуни", яких треба поверну
ти на поно румунської нації. Одним з перших актів окупаційного
режиму в краї була заборона української мови. Уже в 1927/28

навчальному році тут не працювало жодної української школи.
Акт історичної справедливості стався в червні 1940 р., коли
Червона Армія за наказом Радянського Уряду перейшла Дністер
і визволила брудящих Буквинин з-під чужоземного ярма та по-
мішанько-буржуазного панування. Волею народу "Цивільну Букви
ну було на віки возведено з її матір'ю - Українською РСР."
/Г.М.Кравченко секретар Чернівецького обкому КП України "Сол
елістинна перебудова економіки Радянської Буквини" Українсь
кий історичний журнал ч.8, серпень 1967, ст.11-18/.

Неофіційно советський режим використовує румунські претезати
також для того щоб вказувати українцям, що, мовляв, вони мусять
или разом з Росією, бо тільки вона може гарантувати сувереніт кордон
України, а без її помочі, інші українські суверені, особливо румунні
схохнуть заграти частини українських земель.

III. Незалежно від свого антикомуністичного наставлення уся україн-
ська еміграція є опозиція в одній справі румунських претезат. Вои
є за непорубністю територіальних кордонів, уважає прилучення до УРСР
Цивільної Буквини і частини південної Басарабії-як справедливим,
та розціняє румунськвінмомги ворожим для України актом. /пор. Залу-
ник/.

NEW OLD THREAT TO UKRAINE

By CLARENCE A. MANNING

It has long been a defect of the education of both American statesmen and scholars that they have paid far less attention to the realities of Eastern and East Central Europe than they have to the rying out of certain arbitrary assumptions based upon their ignorance of the past and their reliance on the established order of the nineteenth century when it seems as if the old imperial order of the great empires was destined to be permanent. This was made evident in 1917 with the refusal of both the United States and its Allies in the West to support a fully democratic order in place of the old Russian and the Austro-Hungarian Empires. The right of self-determination was all too often regarded in favor of the whims of certain new states whose leaders had succeeded in winning the American ear. This was the same after World War II when the dream of forming dear old Uncle Joe played a great part in turning large areas of unwilling people to the tender mercies

of the Communists as if that would favor the introduction of a peaceful and free world.

Reduce Tensions

There are signs that this same mood may again recur in the face of the many appearances that the schism between Moscow and Peking and the sharpening of the crisis in Asia seem to be bringing about new efforts to build bridges to the satellite states, not with the hope of solving problems but of reducing tensions regardless of the increased denunciations of the United States by all Communist parties.

There have long been statements by prominent Americans of Polish descent urging support of the Polish acquisitions in the west, and at the same time renewing claims to the Polish "kresy," those parts of Byelorussia and Ukraine that had been joined with Ukraine and Byelorussia in 1939.

We have just had another statement from Nicolae Ceausescu, the leader of the Ru-

manian Communist Party, that seems to indicate more of the same kind of propaganda, this time in an area that is even less known to the American people, Bukovina and Bessarabia.

Bukovina, which does have in some parts a Rumanian minority, was joined with the Austro-Hungarian Empire in the eighteenth century, and Bessarabia which is in a similar situation, was detached from the Turkish Empire at the end of the century and then was taken over by the Russians. At the end of World War I, both areas were desirous of joining an independent Ukrainian state. The Slavic element had been so strong that many of the best known Ukrainians in Vienna were Bukovinians, fully aware of their Ukrainian sympathies and the less developed Bessarabians were not averse. But it was not to be. Scarcely had the movement for liberation of Western Ukraine gotten underway when the Rumanian army occupied both areas and defended their claims so strenuously that at the time when the Council of Ambassadors awarded Galicia to Poland they tacitly allowed Rumania to occupy Bessarabia, even though American official and diplomatic maps still marked it as Russian under Rumanian occupation.

Pipe out Culture

During the period between the wars, the Rumanian government did everything possible to wipe out the traces of Ukrainian culture by advancing theories to the effect that Ukrainians were Rumanians who had for various reasons forgotten their native language and needed only to be retrained in it. The results proved singularly unsuccessful. By 1927, even on the streets of the bigger cities it was possible to hear more Slavic than Rumanian. Still, very few visitors who were admitted were in a position

to see the injury to Rumanian Communism even in the time of Lenin, when that all-powerful leader appointed non-Rumanians to lead the country and carry on the struggle against the government of King Ferdinand and Queen Marie. He has protested the actions of Stalin in strengthening the Soviet Union by detaching these provinces in 1939, and he is seeking to secure a certain kind of sympathy and perhaps support from a West that has never taken the trouble to ascertain what were the real feelings of the population. For that population has suffered exactly as have all the Ukrainian lands from the Russianizing efforts of Moscow under whatever slogan they are presented.

Perpetuate Domination

Thus at the present time it will not be long before we shall undoubtedly hear that any bridges to Rumania would be accompanied by good wishes that in some way these Ukrainian provinces may once again be restored to control by Bucharest, and thus perpetuate in the name of revised Communism that non-Slavic domination that was the distinctive feature in the area between the two World Wars.

There is something in this idea that fits well into the peculiarly naive view of many Americans as to the need for establishing some sort of a legitimacy in the area, even as Ceausescu deplores the return of the Southern Dobruja to Bulgaria where the population was largely Bulgarian and dominated by the same sort of armed control of the Rumanian army.

It is sincerely to be wished that some light as to the real situation can penetrate American political thinking and teaching. Twice in the last half century the United States has muffed the solution of the problems of the area by a fundamental mis-

leader of the Ru-

sadors awarded Galicia to Poland they tacitly allowed Rumania to occupy Bessarabia, even though American official and diplomatic maps still marked it as Russian under Rumanian occupation.

Pipe out Culture

During the period between the wars, the Rumanian government did everything possible to wipe out the traces of Ukrainian culture by advancing theories to the effect that Ukrainians were Rumanians who had for various reasons forgotten their native language and needed only to be retrained in it. The results proved singularly unsuccessful. By 1927, even on the streets of the bigger cities it was possible to hear more Slavic than Rumanian. Still, very few visitors who were admitted were in a position even to listen to the general difference in language rhythms.

In 1940 these areas passed under various pretexts into the Ukrainian Soviet Republic during the honeymoon of Hitler and Stalin. Later they were reannexed to a Nazi-dominated Rumania, when the master tyrants fell out and the Germans extended Rumania to include even the region of Odessa. When the Communist system was imposed in Rumania, with Western permission they were in part handed back and in part remained in the Ukrainian Soviet Republic.

During the past year with the downfall of Khrushchev, there have been some signs that the present rulers of Communist Rumania have been seeking some relaxation of the Moscow supervision of Rumanian affairs. They have been tempted to put out feelers that they might welcome bridges to the West, while Rumanian delegations almost alone of the Moscow satellites have visited Peking, although they have not been committed to that course as closely as the Albanian Communist Party.

Now, in a new protest, Ceausescu has complained of

non-Slavic domination that was the distinctive feature in the area between the two World Wars.

There is something in this idea that fits well into the peculiarly naive view of many Americans as to the need for establishing some sort of a legitimacy in the area, even as Ceausescu deploras the return of the Southern Dobruja to Bulgaria where the population was largely Bulgarian and dominated by the same sort of armed control of the Rumanian army.

It is sincerely to be wished that some light as to the real situation can penetrate American political thinking and teaching. Twice in the last half century the United States has muffed the solution of the problems of the area by a fundamental mis-assessment of the various national claims. It is to be hoped that if there is in some way to be a reshuffling, the American people will not blindly approve some form of propaganda, but will make serious efforts to extend the sphere of freedom and so to work for a really free world.

Spring

By IVAN

*Old Winter marvelled much
To see the melting snow
And how the cracking ice
Set free the water's flow.*

Old Winter wondered why

SVOBODA

KRAINIAN DAILY

Офіційна редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Нью Йорку: —
BArclay 7-4125
УНСоюзу: BArclay 7-5337

NEW JERSEY CITY and NEW YORK,

FRIDAY, MAY 13, 1966

Ч. 88.

VOL. LXXIII.

В ДЕЛЕГАТКАМ І ДЕЛЕГАТАМ НАРОДНОГО СОЮЗУ

Телює до науковців, щоб
Його в'єтнамську політику

— 11-го кансон в ристе- овців, о по- мова ідно ісь- чих лл- У- ю в , ли Президент. Президент вказав на те, що жадна інша влада такої великої держави, як ЗДА, не мала б таких обмежених цілей і так мало використовувала б свою могутню збройну силу, як це робить Уряд цієї країни. З Президентом прибув і секретар здоров'я, виховання і добродійности Джан Гарднер, але він не промовляв, хоч в програмі була і його промова. Зате коротко вітали Президента губернатор Нью Джерзі Річард Гюз і президент Принстонського університету Роберт Ф. Гугін, який передав Президентові диплом почесного докторату права. Президент Джансон в своїй промові не забував сенатора Фулбрайт, але його промова була сповіддю на те, що сказав Фулбрайт 21-го квітня в університеті Джана Гопкінса.

СПОВІДЬ НА ТЕМУ ВІДНОШЕННЯ СТАРШИХ І МОЛОДИ

Тімор. — Українське ічне Товариство „Замаштовує в суботу, обрання, о год. 7-й з залі „Самопомічтімор при вулиці 239 дискусійне тему „Наша

Британська королева Єлисавета включає
у свій родовід Володимира Мономаха

Лондон. — Британська королева Єлисавета II належить до 31-го потомства доньки британського короля Гарольда Гити, яка в 1070 році вийшла за великого київського князя Володимира Мономаха, внука Ярослава Мудрого і візантійського цесаря Мономаха. Про це лише новий том великої довідної книги про роди князів, графів і баронів, зложений найбільшим авторитетом в ділянці генеалогії проф. Дебреттом. Цю вістку подав ньюйоркський щоденник „Нью Йорк Таймс" з 11 травня, називаючи ім'я великого київського князя в українській транскрипції Володимир, а не — як звикли читати в чужій літературі — Владімір. В тій самій статті про родовід королеви

Єлисавети сказано, що по лінії тестя Володимира Мономаха, короля Гарольда, вона включає у свос генеалогічне коріння і славу леді Годайву, яка за легендарним переказом гола переїхала на коні через залюднений ярмарковими людьми край Ковентрі, щоб у цей спосіб примусити свого чоловіка зменшити податки британським підданам. Цей зв'язок англійської королеви з давньою Україною може заактуалізуватися по мистецькій лінії, бо — як довідуюсь із мистецьких кіруів — наш скульптор Молодожанин, автор пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні і погруддя колишнього президента ЗДА Айзенгавера, є пропонуванний виконати статую Єлисавети II.

Румунія зголошує претензії до Буковини і Бесарабії

Букарешт. — Румунські офіційні чинники називають теперішнє перебування в Букарешті генерального секретаря компартії ССР Леоніда Брежнєва — „нормальною не офіційною візитою" для обговорення відносин між „братніми" компартіями. Але насправді — зводять західна преса — головною причиною, чому

румунських комуністів — визнати права ССР до Буковини і Бесарабії. Таким чином Чаушеску змінив власне становище, бо у вересні минулого року, підчас свого перебування у Москві він підписав спільну декларацію, в якій стверджується „непорушність" румунсько-советських державних кордонів. Румунський патякож твердив, що в Буковині і Беса-

Svoboda 13 Pristina 1967

Пелює до науковців, щоо його в'єтнамську політику

- 11-го лю вільного світу", — казав кансон Президент. Президент вказав на те, що жадна інша держава такої великої держави, як США, не мала б таких обмежених цілей і так мало використовувала б свою могутню збройну силу, як це робить Уряд цієї країни. З Президентом прибув і секретар здоров'я, виховання і добродійності Джан Гарднер, але він не промовляв, хоч в програмі була і його промова. Зате коротко вітали Президента губернатор Нью Джерзі Ричард Гюз і президент Принстонського університету Роберт Ф. Гугін, який передав Президентові диплом почесного докторату права. Президент Джансон в своїй промові не згадував сенатора Фулбрайт, але його промова була шовіддю на те, що сказав Флбрайт 21-го квітня в університеті Джана Гопкінса.

ОПОВІДЬ НА ТЕМУ ВІДНОШЕННЯ АРМІЙ І МОЛОДІ

Тімор. — Українське ічне Товариство „Зашлаштовує в суботу, равня, о год. 7-й з залі „Самопомітимор при вулиці 239 дискусійне тему „Наша моція і старші". В дискусійного тимуть: Леся молодь і укези", Остап йка Хмилевні подружська проших від Мацюрак лоді від

10-

у свій родовід Володимира Мономаха

Лондон. — Британська королева Єлисавета II належить до 31-го потомства доньки британського короля Гарольда Гвти, яка в 1070 році вийшла за великого київського князя Володимира Мономаха, внука Ярослава Мудрого і візантійського цесаря Мономаха. Про це пише новий том великої довідної книги про роди князів, графів і баронів, зложений найбільшим авторитетом в ділянці генеалогії проф. Дебреттом. Цю вістку подав ньюйоркський щоденник „Нью Йорк Таймс" з 11 травня, називаючи ім'я великого київського князя в українській транскрипції Володимир/а не — як звикли читати в чужій літературі — Владімір. В тій самій статті про родовід королеви

Єлисавети сказано, що по лінії тестя Володимира Мономаха, короля Гарольда, вона зключас у своє генеалогічне коріння і славу леді Годайву, яка за легендарним переказом гола переїхала на коні через залюднений ярмарковим людьми край Ковентрі, щоб у цей спосіб примусити свого чоловіка зменшити податки британським підданам. Цей зв'язок англійської королеви з давньою Україною може заактуалізуватися по мистецькій лінії, бо — як довідуюсь із мистецьких кругів — наш скульптор Молоджанин, автор пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні і погруддя колишнього президента США Айзенгавера, є пропонуванний виконати статтю Єлисавети II.

Румунія зголошує претенсії до Буковини і Бесарабії

Букарешт. — Румунські офіційні чинники називають теперішнє перебування в Букарешті генерального секретаря компартії ССРР Леоніда Брежнєва — „нормальною не офіційною візитом" для обговорення відносин між „братніми" компартіями. Але насправді — твердить західна преса — головною причиною, чому Брежнєв приїхав до Румунії, є зголошені Румунією територіальні претенсії до Буковини й Бесарабії, що їх Румунія дістала в 1919 році після розвалу Австро-Угорщини та царської Росії, і втратила в 1940 році, коли їх зайняли советські війська. Голова румунської компартії Ніколач Чаушеску виголосив в минулу суботу з нагоди 45-річчя румунської комуністичної партії — тригодинну промову, в якій заявив, що це була „помилка" ці заходи.

румунських комуністів — визнати права ССРР до Буковини і Бесарабії. Таким чином Чаушеску змінив власне становище, бо у вересні минулого року, підчас свого перебування у Москві він підписав спільну декларацію, в якій стверджується „непорухність" румунсько-советських державних кордонів. Румунський ватажок твердив, що в Буковині й Бесарабії живе 3 мільйони „румунів", не згадавши ні словом про українців. Водночас той румунський комуніст виступив рішуче проти претенсій Мадярщини до Семигороду. Мадярські комуністичні ватажки Янош Кадар і Джулія Каллі намагалися здобути від Румунії визнання спеціальних прав для півтори мільйона мадярів у Семигороді, але румуни — твердить преса — відкинули ці заходи.

Сводова 13 Трава 1967